

Μιλώντας για τους πρόσφυγες και τους μετανάστες σήμερα

Γράφουν οι μαθήτριες

Ελένη Γκαγκούλη, Σοφία Ματζουράνη, Προκοπία – Ελευθερία Σοφία, Σαβέλλη, Έφη Τσιμπέρη, (Β1)

Το προσφυγικό και μεταναστευτικό είναι ένα παγκόσμιο πρόβλημα. Η Ελλάδα έχει επηρεαστεί και συνεχώς γίνονται προσπάθειες άμβλυνσης του προβλήματος, ενώ το νησί μας βρίσκεται στο επίκεντρο της προσφυγικής κρίσης. Γι' αυτό το λόγο αποφασίσαμε, ως ομάδα, να συντάξουμε ένα ερωτηματολόγιο σχετικά με το προσφυγικό και μεταναστευτικό ζήτημα. Τα ερωτηματολόγια μοιράστηκαν στους μαθητές του σχολείου μας. Από τα αποτελέσματα συμπεράναμε πόσο τους έχει επηρεάσει αυτό το φαινόμενο και πως δύσκολα το αντιμετωπίζουν.

Αρχικά επιχειρήσαμε να διαχωρίσουμε τις έννοιες πρόσφυγας και μετανάστης. Πρόσφυγας ονομάζεται αυτός που αναγκαστικά εγκαταλείπει τον τόπο μόνιμης διαμονής και κατοικίας και για διάφορους λόγους (πόλεμος, δίωξη λόγω θρησκείας, φυλής ή πολιτικών πεποιθήσεων) προσφεύγει ή καταφεύγει σε άλλη χώρα. Μετανάστης ονομάζεται αυτός που φεύγει από τη χώρα του με σκοπό την διαμονή του σε άλλη χώρα, κυρίως για οικονομικούς λόγους. Πρόσφατα έχει εμφανιστεί ο νέος όρος του περιβαλλοντικού πρόσφυγα, ως μία έννοια κοντά στα χαρακτηριστικά του πρόσφυγα. Περιβαλλοντικός πρόσφυγας ονομάζεται αυτός που μετατοπίζεται προσωρινά ή εξαιτίας μίας προσωρινής περιβαλλοντικής πίεσης (πλημμύρες, ξηρασίες, κατασκευή φραγμάτων ή ορυχείων και σταδιακή υποβάθμιση του περιβάλλοντος).

Στην έρευνα μας, η οποία διεξάχθηκε κατά την περίοδο Σεπτεμβρίου 2016 με Φεβρουάριο 2017 στο Πειραματικό Λύκειο Μυτιλήνης με θέμα: «Προσφυγιά και Μετανάστευση». Να σημειώσουμε ότι η έρευνα μας δεν διεκδικεί το χαρακτήρα μιας αξιόπιστης μελέτης, απλά καταγράφει κάποιες τάσεις τις οποίες μεταφέρουμε με επιφύλαξη.

ταυτότητα της έρευνας και το πρόβλημα

Στην έρευνα μας συμμετείχαν 96 μαθητές του σχολείου μας (54 κορίτσια και 42 αγόρια). Η επιλογή τους ήταν τυχαία και από τις τρεις τάξεις του Λυκείου. Από αυτούς 81 άτομα δήλωσαν ότι διαμένουν σε αστικό περιβάλλον ενώ 12 σε αγροτικές περιοχές. Όλοι δεώρησαν ότι η παρουσία μεταναστών και προσφύγων έχει επηρεάσει την χώρα μας είτε σε μεγαλύτερο είτε σε λιγότερο βαθμό (45 άτομα επέλεξαν ναι, 37 αρκετά, 6 λίγο και 1 καθόλου). Γι' αυτό το λόγο πολλοί μαθητές πιστεύουν ότι η Ελλάδα πρέπει να λάβει πιο δραστηρικά μέτρα για να αποτραπεί η παράνομη μετανάστευση (79 άτομα επέλεξαν την εφαρμογή δραστηκότερων μέτρων, 5 όχι και 12 κράτησαν ουδέτερη στάση). Ως προς τους τρόπους αντιμετώπισης του προσφυγικού και μεταναστευτικού προβλήματος οι απαντήσεις ήταν μοιρασμένες. Περισσότεροι από τους μισούς, (48) μαθητές πιστεύουν ότι ο καλύτερος τρόπος αντιμετώπισης είναι η αποτροπή εισόδου και η φύλαξη των συνόρων, 34 πιστεύουν ότι πρέπει να γίνεται διαφορετική αντιμετώπιση προσφύγων και μεταναστών, 32 θεωρούν ότι οι πρόσφυγες και οι μετανάστες πρέπει να αφομοιωθούν στην ελληνική κοινωνία και 17 υποστηρίζουν ότι οι πρόσφυγες και οι μετανάστες είναι καλύτερο να επαναπροωθηθούν στις χώρες καταγωγής τους.

Ίσα δικαιώματα και επιφυλάξεις στην πολυπολιτισμικότητα

Έπειτα, οι μαθητές στην ερώτηση αν η Ελλάδα πρέπει να γίνει πολυπολιτισμική χώρα 39 απάντησαν όχι, 27 απάντησαν ναι και 30 κράτησαν ουδέτερη στάση. Ένα μεγάλο ποσοστό των μαθητών (89) θεωρούν ότι ο αριθμός των προσφύγων και μεταναστών είναι μεγαλύτερος από τις δυνατότητες φιλοξενίας και τις υποδομές που διαθέτει η Ελλάδα. Η πλειοψηφία των

μαθητών πάντως θεωρεί ότι οι πρόσφυγες δεν εντάσσονται ομαλά στην κοινωνία και ζουν στο περιθώριο ενώ αρκετοί κρατούν ουδέτερη στάση (30). Οι μαθητές ερωτήθηκαν αν οι Έλληνες πολίτες και οι μετανάστες είναι δίκαιο να έχουν τα ίδια δικαιώματα. Από αυτούς 45 μαθητές επέλεξαν ότι όλοι πρέπει να έχουν ίσα δικαιώματα, 29 επέλεξαν όχι και 22 μαθητές κράτησαν ουδέτερη στάση..

Επίσης η πλειοψηφία των μαθητών (52) θεωρεί το προσφυγικό και μεταναστευτικό ως ένα από τα προβλήματα της ελληνικής κοινωνίας και πιστεύει ότι η χώρα θα λειτουργούσε καλύτερα αν το πρόβλημα δεν υφίστατο. Η συντριπτική πλειοψηφία

(75) πάντως δεν θεωρεί ότι οι μετανάστες επιβαρύνουν την ανεργία, ενώ ελάχιστοι (8) θα ενοχλούνταν αν κάποιος αλλοδαπός συμμαθητής τους σήκωνε της σημαία στις εθνικές επετείους.

Οι μαθητές ερωτήθηκαν ακόμη αν έχουν υπάρξει ποτέ οι ίδιοι θύματα ρατσισμού. Κάποιοι (22) παραδέχονται ότι έχουν υπάρξει θύματα, ενώ η πλειοψηφία (75) δεν έχει τέτοιες τραυματικές εμπειρίες. Επίσης, 90 μαθητές απάντησαν ότι δε θα είχαν πρόβλημα να καδίσουν στο ίδιο θρανίο με οποιοδήποτε συμμαθητή τους, 3 μαθητές θα είχαν πρόβλημα να καδίσουν στο ίδιο θρανίο με αλλοδαπό συμμαθητή τους (!), 1 μαθητής θα ενοχλούνταν να καδίσει με συμμαθητή με ειδικές ανάγκες (!) και 1 μαθήτρια θα είχε πρόβλημα να καδίσει με συμμαθητή διαφορετικού φύλου. Τέλος, 37 μαθητές θεωρούν υπεύδυνα τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης για την μετάδοση ρατσιστικών αντιλήψεων, 26 μαθητές την οικογένεια, 8 μαθητές το σχολείο, 7 μαθητές τις παρέες και 20 μαθητές άλλους φορείς.

Το ερωτηματολόγιο μας είχε σκοπό να καταγράψει τον τρόπο με τον οποίο οι μαθητές αντιμετωπίζουν τους πρόσφυγες και μετανάστες. Ωστόσο, ένα μεγάλο ποσοστό μαθητών κράτησε ουδέτερη στάση σε καίρια θέματα. Ίσως αυτό σημαίνει ότι είτε δεν έχουν πληροφορηθεί αρκετά είτε προτιμούν να αποστασιοποιηθούν από τα προβλήματα της κοινωνίας μας.

